

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลโครงการโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคล ปีงบประมาณ 2534 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน" ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมกลับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาด้านความรู้ความเข้าใจ ทรรศนะ และทักษะในการปฏิบัติงานบุคคลของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยอันประกอบด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล ตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แต่จะศึกษาจากทุกหน่วยของประชากร โดยแบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจาก "โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคล ปีงบประมาณ 2534 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน" ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่งานบุคคลจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศทั้ง 73 จังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานบุคคลในส่วนกลาง รวมเป็นจำนวน 155 คน

1.2 ผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 73 คน

รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 228 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ดังกล่าว จำนวน 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 3 ตอน มีลักษณะดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และเติมข้อความ
- ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานบุคคล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 6 ระดับ
- ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการอบรมเพิ่มเติมเฉพาะด้านเกี่ยวกับงานบุคคลแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ แบบเรียงลำดับความต้องการ และเติมข้อความ

ชุดที่ 2 สำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และเติมข้อความ
- ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทรรศนะ การปฏิบัติงานและทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 6 ระดับ
- ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการฝึกอบรม และโดยเฉพาะคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่งานบุคคลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งใช้ประกอบการฝึกอบรมครั้งนี้

2. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากข้อ 1 นำมาศึกษาอย่างละเอียดใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2 ชุด คือ สำหรับผู้เข้ารับการอบรม 1 ชุดและ สำหรับผู้บังคับบัญชา 1 ชุด โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับ

2.1 ความรู้พื้นฐานของเจ้าหน้าที่งานบุคคล

2.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระเบียบงานบุคคล และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน เป็นผู้ตรวจพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่านประกอบด้วย

1. อาจารย์ปาน สวัสดิสาสิ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมสถาบันพัฒนา

ข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

2. อาจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์เสน่ห์ ผดุงญาติ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

4. อาจารย์สุชาติ ศรีนวลนัด หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

กองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

4. นำคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อจะได้แบบสอบถามฉบับจริงที่มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคลในหน่วยงาน ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม จำนวน 10 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม

ชุดที่ 1 และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์จำนวน 5 คน ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเข้าใจแบบสอบถามและหาข้อบกพร่อง

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอนหนังสือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.3 คัดลอกรายชื่อชื่อหน่วยงานและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคล ปีงบประมาณ 2534 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 155 คน และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 73 จังหวัด รวม 228 คน จากเจ้าของโครงการกองการเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้จัดทำไว้

3.4 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้เข้ารับการอบรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนแต่ละจังหวัดตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2535 โดยด้านหลังแผ่นสุดท้ายของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ผู้วิจัยได้พิมพ์ชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัยหลังจากตอบแบบสอบถามแล้ว และได้กำหนดเวลาในการส่งกลับคืน ภายในวันที่ 14 มีนาคม 2535 จำนวน 198 ฉบับ สำหรับผู้ที่ส่งแบบสอบถามคืนล่าช้า ผู้วิจัยได้ส่งไปรษณีย์บัตรขอความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืน รวมทั้งได้ทวงแบบสอบถามคืนทางโทรศัพท์อีกเป็นครั้งสุดท้าย

3.5 สำหรับแบบสอบถามของผู้เข้ารับการอบรมที่สังกัดส่วนกลางและจังหวัดในบริเวณภาคคือ กรุงเทพมหานคร นครบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี ลพบุรี สระบุรี และพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งเก็บคืนด้วยตนเอง จำนวน 30 ฉบับ

3.6 ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามเสร็จสิ้น เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2535 จากแบบสอบถามที่ส่งจำนวน 228 ฉบับ เมื่อได้รับกลับคืน ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป ปรากฏว่าได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 206 ฉบับ โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.68 และเป็นแบบสอบถามจากผู้บังคับบัญชาผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 67 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.78 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ชุด ดังนี้

ข้อมูลตอนที่ 1 ซึ่งถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั่วไป ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย แบบสอบถามที่เป็นแบบเลือกตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายและแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอในลักษณะความเรียงโดยสรุปเป็นข้อ ๆ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$$1. \text{ สูตร } \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

μ คือ มัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. สูตร $s^2 = \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$

s^2 คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ คะแนนที่กำหนดตามสเกล

f คือ จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม (ความถี่)

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด